

บทที่ 5

การสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของนักศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทย ประยุกต์: กรณีศึกษาวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบบรมเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน สำหรับนักศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบบรมเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน ว่านักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบบรมในแต่ละกลุ่ม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน และพฤติกรรมการปฏิบัติงาน แตกต่างจากก่อนรับการอบบรมหรือไม่ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เพื่อพิจารณาคัดเลือกตัวแปรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงานของนักศึกษา สำหรับระยะที่ 2 เป็นการสร้างชุดฝึกอบบรมเพื่อพัฒนาจิตลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ แบ่งเป็นการศึกษาในระยะที่ 1 จำนวน 153 คน และการศึกษาในระยะที่ 2 จำนวน 60 คน มีสมมติฐานในการวิจัยจำนวน 3 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์, t-test และ Two Way Analysis of Variance

ในบทนี้จะกล่าวถึงการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานเป็นลำดับแรก ตามด้วยการสรุปประเด็นพิเศษของการวิจัยที่ได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม คือ การเปรียบเทียบความคงทนของความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม หลังจากการฝึกอบบรมแล้ว 1 เดือน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปฏิบัติต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

จากการประมวลทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานในงานวิจัยนี้ได้จำนวน 3 ข้อ ซึ่งทดสอบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในบทที่ 4 และสามารถสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลตามสมมติฐานในแต่ละข้อได้ดังนี้

1) การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เท่ากับ .48 และ .38 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ทั้งหมด

2) การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และอิทธิบาท 4 เท่ากับ .29 และ .56 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ทั้งหมด

3) การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า การฝึกอบรมจิตลักษณะให้แก่นักศึกษาจะมีผลทำให้นักศึกษามีจิตลักษณะ และพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาสูงขึ้นจากก่อนฝึกอบรม โดยแบ่งเป็นสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐาน 3.1 นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่ง (ความเชื่ออำนาจในตน หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จะมีจิตลักษณะด้านนั้นสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก

สมมติฐาน 3.2 นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจิตลักษณะทั้ง 2 ด้าน (ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จะมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกเพียงอย่างเดียว หรือไม่ได้รับการฝึกเลย

สมมติฐาน 3.3 นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษากลุ่มตรงกันข้าม

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.1 ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่ง (ความเชื่ออำนาจในตน หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จะมีจิตลักษณะด้านนั้นสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ของกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการฝึก กับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก พบว่า 1) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน มีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม 2) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก นอกจากนี้ ยังพบว่าหลังการฝึกอบรม นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีจิตลักษณะด้านที่ตนได้รับการฝึกอบรมสูงขึ้นจากก่อนเข้ารับการฝึกอบรม จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ **สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.1 ทั้งหมด**

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ สามารถพัฒนาจิตลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาให้สูงขึ้นได้อย่างเด่นชัด

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.2 ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจิตลักษณะทั้ง 2 ด้าน (ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จะมีพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกเพียงอย่างเดียว หรือไม่ได้รับการฝึกเลย

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) การฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรม และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก 2) การฝึกอบรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรม และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรม การปฏิบัติงานของนักศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้พบว่าคะแนนพฤติกรรม การปฏิบัติงานของ นักศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว และพบ ผลที่สำคัญคือ คะแนนพฤติกรรม การปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังการฝึกอบรม **แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว** อย่าง เชื่อมั่นได้โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ถ้าได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน มีพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน 2) นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน ถ้าได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน และได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย มีพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะทั้ง 2 ด้าน โดยนักศึกษา ที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะทั้ง 2 ด้าน มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ยังพบว่า คะแนนพฤติกรรมการทำงานของนักศึกษาหลังการ ฝึกอบรม **แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว** ดังนี้ 1) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจ ในตน มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก 2) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ **สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.2 ทั้งหมด**

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ สามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ของนักศึกษา ให้สูงขึ้นได้อย่างเด่นชัด โดยนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมาก ได้แก่ 1) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน 2) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 3) นักศึกษาที่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน และได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย โดย นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งความเชื่อ อำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.3 ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อ อำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษา กลุ่มตรงกันข้าม

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) ความเชื่ออำนาจในตน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความเชื่อ อำนาจในตนสูง และกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรม การปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้พบว่า คะแนนพฤติกรรมการทำงานของนักศึกษา หลังการฝึกอบรม **แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว** อย่างเชื่อมั่นได้ โดยมี รายละเอียดดังนี้ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำก็ตาม ถ้ามีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ 2) นักศึกษา ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงหรือต่ำก็ตาม ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการทำงานอย่าง เหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ 3) นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน และ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากที่สุด ในส่วนของนักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ยังพบว่า คะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังการฝึกอบรม **แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว** ดังนี้ 1) นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และ 2) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ **สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.3 ทั้งหมด**

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีจิตลักษณะทั้งสองด้านสูง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมสูงกว่ากลุ่มตรงกันข้ามอย่างเด่นชัด โดยนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมาก ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง 2) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และ 3) นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน พร้อมทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมากที่สุดคือนักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน พร้อมทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด คือ นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตน พร้อมทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

3) การสรุปและอภิปรายผลตามประเด็นพิเศษที่วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

ในส่วนนี้เป็นการสรุปและอภิปรายผลตามประเด็นที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบความคงทนของความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมหลังจากการฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน ของนักศึกษาในกลุ่มที่เข้ารับการฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่ละกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสรุปผลในส่วนนี้ มาจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา ระหว่างหลังการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน พบว่า 1) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกความเชื่ออำนาจในตน มีความเชื่ออำนาจในตน และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ระหว่างหลังการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน 2) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ระหว่างหลังการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน และ 3) กลุ่มที่ได้รับการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และกลุ่มที่ได้รับการฝึก

ความเชื่ออำนาจในตนร่วมด้วย มีคะแนนความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ระหว่างหลังการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ สามารถสร้างความคงทนให้กับความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมของนักศึกษา เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหลังการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม 1 เดือน เนื่องจากความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ไม่เปลี่ยนแปลงหลังจากการฝึกอบรมไปแล้ว 1 เดือน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการฝึกอบรมนักศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จึงขอเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาและปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) ควรเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบของบทความ ลงวารสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงวิชาการต่อไป รวมทั้งเผยแพร่ชุดฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้กับนักพัฒนา หรือผู้สนใจได้นำไปใช้ในการพัฒนาความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2) ควรขยายการฝึกอบรมความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้กับนักศึกษากลุ่มอื่น ๆ
- 3) ควรพัฒนาชุดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาจิตลักษณะตัวอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อิทธิบาท 4 และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นต้น